

Konferencja

Konflikt interesów w zamówieniach publicznych.

Przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym

Konferencja online, 25 listopada 2022 r.

Wyłączenie osób wykonujących czynności w postępowania. Przykłady naruszeń ustawy Pzp.

Paweł Bednarski,

Departament Kontroli Zamówień Publicznych,

Urząd Zamówień Publicznych

Warszawa, dnia 25.11.2022 r.

Zakres osób podlegających wyłączeniu – art. 56 ust. 1 ustawy Pzp

- Kierownik zamawiającego,
- członek komisji przetargowej oraz
- inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia po stronie zamawiającego lub
- osoby mogące wpłynąć na wynik tego postępowania lub osoby udzielające zamówienia

podlegają wyłączeniu z dokonywania tych czynności, jeżeli po ich stronie występuje konflikt interesów.

[Katalog osób zobowiązanych do złożenia oświadczeń, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych - Urząd Zamówień Publicznych \(uzp.gov.pl\)](#)

Zakres osób podlegających wyłączeniu – art. 56 ust. 1 ustawy Pzp

osoby mogące wpłynąć na wynik tego postępowania:

- mają **bezpośredni** (dzięki działaniu własnemu) lub **pośredni** (dzięki możliwości wpłynięcia na decyzję innych) **wpływ na wynik postępowania**.
- to osoby, których udział w procesie przeprowadzania danego postępowania, albo pozycja służbowa w strukturze zamawiającego **mają realne znaczenie** dla procesu decyzyjnego w postępowaniu, a co za tym idzie wyłonienia wykonawcy zamówienia.
- przy ocenie** czy dana osoba może potencjalnie wpłynąć na wynik postępowania **należy uwzględnić charakter i znaczenie** wykonywanej przez nią **czynności** albo **możliwość wpływania na decyzję o wyborze danego wykonawcy**.

Rodzaj czynności – art. 56 ust. 1 ustawy Pzp

Kierownik zamawiającego, członek komisji przetargowej oraz inne osoby **wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia po stronie zamawiającego** lub osoby mogące wpłynąć na wynik tego postępowania lub osoby udzielające zamówienia **podlegają wyłączeniu z dokonywania tych czynności**, jeżeli po ich stronie występuje konflikt interesów.

Rodzaj czynności – art. 56 ust. 1 ustawy Pzp

„Czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia”

- udzielanie wyjaśnień treści dokumentów zamówienia, badanie wniosków lub ofert, negocjacje, ocena podmiotowa wykonawców, odrzucenie wniosków lub ofert, wybór najkorzystniejszej oferty czy też unieważnienie postępowania.
- wyłączenie z uwagi na konflikt interesów nie dotyczy osób wykonujących czynności przed wszczęciem postępowania, związanych z jego przygotowaniem, jeżeli osoby te następnie nie wykonują żadnych czynności po wszczęciu postępowania, ani osób wykonujących czynności pomocnicze lub o charakterze techniczno – organizacyjnym.

Wystąpienie konfliktu interesów – art. 56 ust. 2 ustawy Pzp

Konflikt interesów występuje wówczas, gdy osoby wymienione w ust. 1:

1. ubiegają się o udzielenie tego zamówienia;
2. pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli albo **pozostają we wspólnym pożyciu z wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;**

Przesłanki identyfikujące konflikt interesów – art. 56 ust. 2 ustawy Pzp

Konflikt interesów występuje wówczas, gdy osoby wymienione w ust. 1:

3. w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą, otrzymywały od wykonawcy wynagrodzenie z innego tytułu lub były członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
4. pozostają z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że istnieje uzasadniona wątpliwość co do ich bezstronności lub niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia z uwagi na posiadanie bezpośredniego lub pośredniego interesu finansowego, ekonomicznego lub osobistego w określonym rozstrzygnięciu tego postępowania.

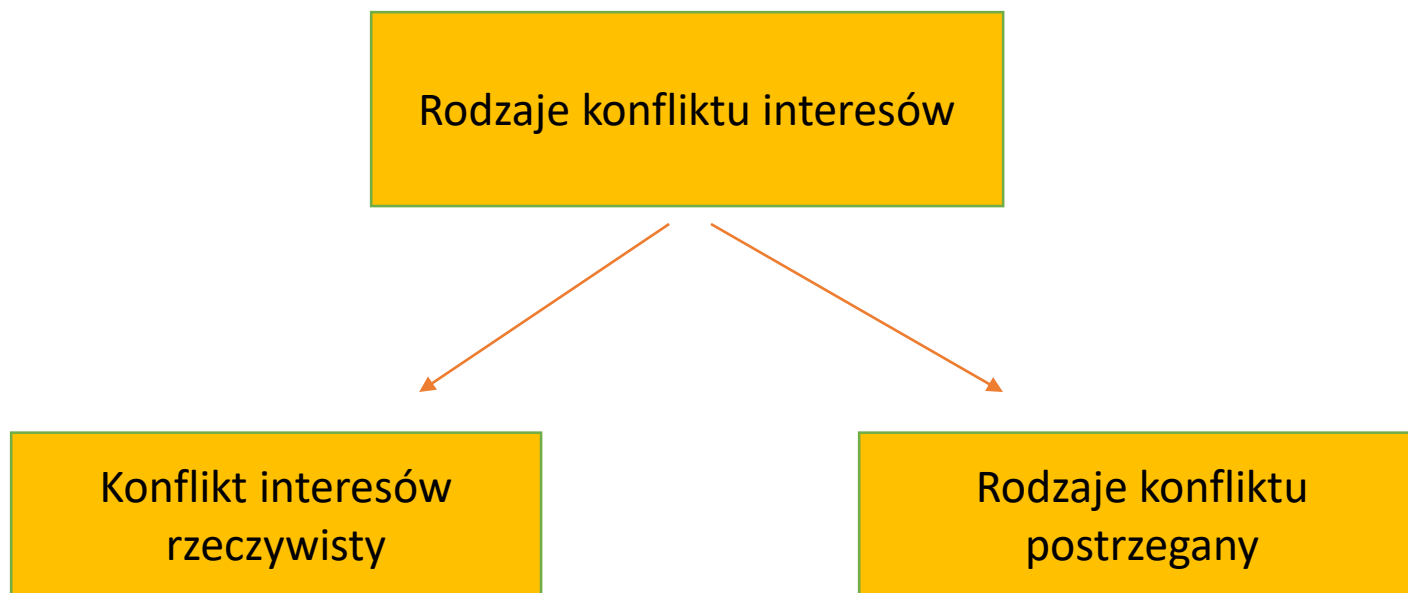
ubiegają się o udzielenie tego zamówienia;

pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli albo pozostają we wspólnym pożyciu z wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;

w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia pozostawali w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą, otrzymywali od wykonawcy wynagrodzenie z innego tytułu lub byli członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;

pozostają z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że istnieje uzasadniona wątpliwość co do ich bezstronności lub niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia z uwagi na posiadanie bezpośredniego lub pośredniego interesu finansowego, ekonomicznego lub osobistego w określonym rozstrzygnięciu tego postępowania.

Rodzaje konfliktu interesów – art. 56 ust. 2 ustawy Pzp

konflikt interesów postrzegany – art. 56 ust. 2 ustawy Pzp

□ uchwała Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 9 listopada 2015 r. (sygn. akt KIO/KD/58/15):

*Przy ocenie spełnienia przesłanek określonych w art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp w ocenie Izby występują zarówno **aspekty o charakterze subiektywnym, jak i obiektywnym.***

Element subiektywny** wynika z faktu, że oświadczenie składa konkretna osoba wykonująca czynności w postępowaniu, w określonej sytuacji, czasie i przy określonym poziomie świadomości. A zatem **przy ocenie prawidłowości jej oświadczenia należy uwzględnić, czy w momencie składania oświadczenia posiadała lub też powinna posiadać świadomość istnienia pewnych relacji z wykonawcą, które budzą wątpliwości, co do jej bezstronności.

***Aspekt obiektywny** natomiast związany jest z koniecznością **oceny określonych okoliczności faktycznych lub prawnych z punktu widzenia zewnętrznego obserwatora, w celu uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy w zewnętrznym odbiorze okoliczności te mogą uzasadniać wątpliwości, co do bezstronności danej osoby.** Tylko, bowiem wprowadzenie obiektywnego punktu odniesienia pozwala na ocenę prawidłowości złożonego oświadczenia i osiągnięcie celu stawianego instytucji wyłączenia, którym jest ochrona zaufania wykonawców do osób biorących udział po stronie zamawiającego w czynnościach podejmowanych w postępowaniu.*

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp

Przykład 1 (Kontrola doraźna)

naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.), dalej „ustawa Pzp”, poprzez zaniechanie wyłączenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pana X, pełniącego funkcję Kierownika Zamawiającego.

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- Zgodnie z pkt 3 sekcja A ppkt 1 protokołu postępowania, funkcję Kierownika Zamawiającego w niniejszym postępowaniu pełnił pan X.
- W dniu ..... r. pan X złożył na druku ZP-1 oświadczenie o braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp

Przykład 1 (Kontrola doraźna)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- o udzielenie zamówienia publicznego ubiegał się Wykonawca C, w którego skład zarządu reprezentującego Spółkę wchodził: pan Y (Członek Zarządu) oraz pan Z (Prezes Zarządu), który podpisał ofertę.
- z informacji posiadanych przez Urząd wynika, iż pan Y jest synem kierownika zamawiającego – pana X, natomiast pan Z – członkiem jego rodziny.
- dane na temat składu zarządu pochodzą z załączonego do oferty ww. Wykonawcy C odpisu z rejestru przedsiębiorców KRS aktualnego na dzień 13 stycznia 2015 r. (Dział 2, Rubryka 1, Podrubryka 1).

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp

Przykład 1 (Kontrola doraźna)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- W wyjaśnieniach udzielonych na wezwanie UZP Zamawiający potwierdził powyższe okoliczności faktyczne.

Ocena Prawna:

- pan X podlegał wyłączeniu z niniejszego postępowania, z uwagi na łączące go więzy pokrewieństwa z osobami reprezentującymi Wykonawcę C, tj. panem Y i panem Z.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp

Przykład 2 (Kontrola Doraźna)

naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.), dalej „ustawa Pzp”, poprzez zaniechanie wyłączenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pana X, pełniącego funkcję Członka zarządu w instytucji zamawiającego.

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- W postępowaniu funkcję Kierownika Zamawiającego pełnił wieloosobowy Zarząd
- żadna osób wchodzących w skład Zarządu nie wyłączyła się z udziału w postępowaniu.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp

Przykład 2 (Kontrola doraźna)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- Pan A, pełniący funkcję Członka Zarządu, a także zatwierdzający decyzje pełnomocnika oraz komisji przetargowej dokonał czynności niezgodnych z prawdą, składając oświadczenie o braku okoliczności wymienionych w przepisie art. 17 ust. 1 ustawy
- z Monitora Sądowego i Gospodarczego wynika, iż Pan A przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia był członkiem Rady Nadzorczej wykonawcy ubiegającego się o udzielenie zamówienia, który działając pod firmą B. uzyskał zamówienie na zadania 2 i 4.
Dodatkowo, należy wskazać, iż na podstawie danych zawartych w Monitorze Sądowym i Gospodarczym stwierdzono, że 4 lata wcześniej Pan A wchodził w skład Rady Nadzorczej wykonawcy

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp

Przykład 3 (Kontrola doraźna)

naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 17 ust. 2 w zw. z art. 7 ust. 2 ustawy Pzp, w brzmieniu obowiązującym w momencie wszczęcia postępowania, z uwagi na okoliczność, iż Kierownik Zamawiającego - Pan M, który wykonywał czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia, nie złożył na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy Pzp oświadczenia o istnieniu okoliczności określonych w art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp oraz nie wyłączył się z udziału w postępowaniu, pomimo, iż pozostawał z Panem Y - Prezesem Zarządu Spółki X w takim stosunku prawnym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości, co do jego bezstronności.

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- przedmiotem zamówienia była dostawa na rzecz Zamawiającego spółki komunalnej - oleju napędowego do eksploatowanych pojazdów i urządzeń mechanicznych.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp

Przykład 3 (Kontrola doraźna)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- zamawiający przeprowadził postępowanie w trybie zapytania o cenę,
- Kierownik zamawiającego wystosował zaproszenie do 5 wykonawców,
- Na wysłane zapytania otrzymał 3 odpowiedzi, od: 1) K – w dniu 01.02.2018 r. 2) spółki X – w dniu 06.02.18 r. 3) KK – w dniu 06.02.2018 r.*
- W dniu 29.02.2016 r. dokonano oceny nadesłanych odpowiedzi na przesłane zapytanie o cenę paliwa.*
- najkorzystniejszą ofertę (najniższą cenę) zaproponowała firma spółka X. W przedmiotowym postępowaniu czynności wykonywali: N – kierownik Działu Komunalnego, M – prezes Zarządu, O – księgową.*
- Oferta złożona przez wykonawcę spółkę X została podpisana przez Pana Y.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp

Przykład 3 (Kontrola doraźna)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- w momencie wszczęcia postępowania tj. w dniu skierowania zaproszenia do składania ofert do 5 wykonawców, zarówno Pan M, jak i Pan Y wchodzili w skład organów tej samej spółki komunalnej, będącej zamawiającym.
- Pan M pełnił wówczas funkcję prezesa zarządu. Natomiast zgodnie z treścią uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Pan Y został powołany w skład Rady Nadzorczej, a następnie na pierwszym posiedzeniu Rady został wybrany na jej Przewodniczącym. Jak wynika z brzmienia uchwały Wspólników ww. Spółki piastował tę funkcję do dnia grudnia 2016 r.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp

Przykład 3 (Kontrola Doraźna)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- z treści odpisu spółki X wynika, że Pan Y był w tym samym czasie również prezesem jednoosobowego zarządu i wspólnikiem większościowym Spółki X zajmującej się m. in. sprzedażą detaliczną paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw.
- Kierownik Zamawiającego Pan M wykonywał następujące czynności w postępowaniu: kierował do wykonawców zapytania o cenę, uczestniczył w wyborze najkorzystniejszej oferty oraz podpisał umowę w sprawie zamówienia.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp

Przykład 3 (Kontrola doraźna)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- zgodnie z dokumentacją postępowania Pan M wraz z dwoma pracownikami Zamawiającego, działając zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp w dniu podpisania umowy z Wykonawcą spółką X, złożył oświadczenie o braku okoliczności, o których jest mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp.
- istota sprawy czy Pan M poprawnie nie wyłączył się z udziału w postępowaniu z uwagi na fakt pozostawiania przez kierownika Zamawiającego z jednym z wykonawców ubiegających się o udzielenie przedmiotowego zamówienia w takim stosunku prawnym, który mógł budzić uzasadnione wątpliwości, co do jego bezstronności, bowiem wykonawca ten jednocześnie sprawował nadzór nad działalnością Zamawiającego, pełniąc funkcję przewodniczącego rady nadzorczej.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 ustawy Pzp

Przykład 3 (Kontrola doraźna)

Ocena prawna:

- Wskazane powiązania o charakterze prawnym wynikało przede wszystkim z zależności, jakie występuje między radą nadzorczą a zarządem, w tym przypadku w spółce z udziałem jednostki samorządu terytorialnego.
- rada nadzorcza jest podstawowym organem, który na bieżąco monitoruje działalność takich spółek. Do rad nadzorczych w spółkach z udziałem jednostek samorządu terytorialnego stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeksu spółek handlowych, dalej „k.s.h.”, z zastrzeżeniem przepisów ww. ustawy. Mając na uwadze konstrukcję spółki z o.o. należy zaznaczyć, że do podstawowych kompetencji rady nadzorczej należy sprawowanie stałego nadzoru nad działalnością spółki we wszystkich jej dziedzinach (art. 219 k.s.h.). Istnieje również możliwość rozszerzenia uprawnień rady nadzorczej w drodze postanowień umowy spółki.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp

Przykład 3 (Kontrola doraźna)

Ocena prawna:

- poprzez sprawowanie stałego nadzoru nad działalnością spółki rada nadzorcza jednocześnie czuwa nad prawidłowością wszelkich procesów zachodzących w spółce. Może: kontrolować sytuację ekonomiczno-finansową spółki, przeglądać każdy dział czynności spółki, żądać od zarządu i pracowników spółki sprawozdań i wyjaśnień, a także dokonywać rewizji majątku oraz sprawdzać księgi i dokumenty. Działalność ta może być wykonywana zarówno kolegialnie przez radę, jak też prawo nadzoru może być wykonywane indywidualnie przez każdego członka rady
- każdy członek zarządu może być w każdym czasie odwołany uchwałą rady nadzorczej** (§ .....umowy spółki z dnia .....r.). Pewną granicę w tym zakresie wprowadza przepis art. 219 § 2 k.s.h., zgodnie, z którym rada nie ma prawa wydawania zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki. Co oznacza, że *de facto* nie może ona „ingerować” w zarządzanie spółki, jednakże może mieć określony wpływ na dokonywanie przez spółkę czynności prawnych.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp

Przykład 3 (Kontrola doraźna)

Ocena prawna:

- Pan Y występujący w postępowaniu w roli wykonawcy ubiegającego się o udzielenie zamówienia, podczas gdy pełnił on jednocześnie funkcję przewodniczącego rady nadzorczej zamawiającego, posiadał odpowiednie mechanizmy, które umożliwiały mu wywieranie wpływu na działalność prezesa zarządu pana M działającego w tej samej spółce. Bez wątplenia taki stan faktyczny może budzić wątpliwości odnośnie bezstronności i obiektywizmu prezesa zarządu odpowiedzialnego za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp

Przykład 3 (Kontrola doraźna)

Ocena prawna:

- nie sposób nie zgodzić się ze stwierdzeniem, iż pomiędzy Panem M - prezesem zarządu spółki komunalnej a Panem Y - przewodniczącym rady nadzorczej tej samej spółki, który działając w imieniu firmy Spółki X ubiegał się o udzielenie zamówienia, zachodziły stosunki prawne, które w zewnętrznym odbiorze mogły i budziły uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności prezesa zarządu.

Wyłączenie z powodu prawomocnego skazania – art. 56 ust. 3 ustawy Pzp

Kierownik zamawiającego, członek komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia po stronie zamawiającego lub osoby mogące wpłynąć na wynik tego postępowania lub osoby udzielające zamówienia **podlegają wyłączeniu z dokonywania tych czynności,**

jeżeli zostały prawomocnie skazane za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, o którym mowa w art. 228-230a, art. 270, art. 276, art. 286, art. 287, art. 296, art. 296a, art. 297, art. 303 lub art. 305 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, o ile nie nastąpiło zatarcie skazania.

Wyłączenie z powodu prawomocnego skazania – art. 56 ust. 3 ustawy Pzp

Katalog przestępstw obejmuje określone w KK:

- łapownictwo pełniącego funkcję publiczną,
- przekupstwo,
- płatną protekcję bierną i czynną,
- łapownictwo wyborcze,
- przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu oraz obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym
- oraz na podstawie określonych w ustawie o sporcie dwóch rodzajów odpowiedzialności karnej, a mianowicie za przyjmowanie lub żądanie korzyści albo jej obietnicy oraz za pośrednictwo w ustaleniu określonego wyniku zawodów sportowych

Obowiązek składania oświadczeń – art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

- osoby, o których mowa w ust. 1 i 3,
  - składają, **w formie pisemnej,**
  - pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia,**
  - oświadczenie o istnieniu**
- albo
- braku istnienia okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 2 lub 3.**

Przed odebraniem oświadczenia, kierownik zamawiającego lub osoba, której powierzył czynności w postępowaniu, **uprzedza osoby** składające oświadczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Naruszenie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp w zw. z art. 56 ust. 2 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie złożenia przez inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania, oświadczenia, o istnieniu lub braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp.

Przykład 4 (Kontrola uprzednia)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- W przekazanej dokumentacji nie załączono oświadczeń, o którym mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp w zw. z art. 56 ust. 2 ustawy Pzp, dotyczących osób: X, Y, Z.
- ww. osoby wykonywały czynności w postępowaniu przed datą otwarcia ofert, **udzielając wyjaśnień do treści SWZ.**

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 4 (Kontrola uprzednia)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- Na wezwanie UZP, zamawiający wyjaśnił m.in., że: „(...) Pan X, Y, Z wykonywały czynności w postępowaniu przed datą otwarcia ofert, udzielając wyjaśnień do treści SWZ i nie znając źródła od jakiego podmiotu skierowany został wniosek, wobec czego osoby te nie składały oświadczenia o braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 2 Ustawy.”

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 4 (Kontrola uprzednia)

Ocena Prawna

Czynnościami związanymi z przeprowadzeniem postępowania w świetle zamieszczonej w art. 7 pkt 18 ustawy Pzp definicji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, są czynności wykonywane od momentu wszczęcia postępowania do jego zakończenia zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego albo jego unieważnieniem, z tym, że zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego nie stanowi czynności w tym postępowaniu. Należą do nich w szczególności czynności, takie jak: udzielanie wyjaśnień treści dokumentów zamówienia, badanie wniosków lub ofert, negocjacje, ocena podmiotowa wykonawców, odrzucenie wniosków lub ofert, wybór najkorzystniejszej oferty czy też unieważnienie postępowania. Wyłączenie z uwagi na konflikt interesów nie dotyczy osób wykonujących czynności przed wszczęciem postępowania, związanych z jego przygotowaniem, jeżeli osoby te następnie nie wykonują żadnych czynności po wszczęciu postępowania. Czynnościami takimi są w szczególności: ustalanie wartości szacunkowej zamówienia, opis przedmiotu zamówienia, ustalenie warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów oceny ofert.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 4 (Kontrola uprzednia)

Ocena Prawna

Z powyższego przepisu wynika zatem jednoznacznie, że **każda osoba wykonująca czynności związane z przeprowadzeniem postępowania zobligowana jest do złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp, niezależnie od tego, czy czynności przez nią podjęte zostały wykonane przed czy po otwarciu ofert (tj. po ostatecznym ujawnieniu się wykonawców biorących udział w postępowaniu).**

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 5 (Kontrola uprzednia)

Naruszenie art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, przez osobę wykonującą czynności w postępowaniu;

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- W kontrolowanym postępowaniu kierownik zamawiającego nie wykonywał czynności w postępowaniu i przekazał upoważnienie do dokonywania tych czynności m.in. p. X – Dyrektora instytucji zamawiającej.
- Po wszczęciu postępowania i po zapoznaniu się wykonawców z opisem przedmiotu zamówienia, do zamawiającego wpłynęły wnioski o wyjaśnienie treści SIWZ.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 5 (Kontrola uprzednia)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- Na pytania wykonawców zamawiający udzielił odpowiedzi w dniach 20.02.2020 r., 11.03.2020 r. oraz 25.03.2020 r. Zbiorcze zestawienie odpowiedzi udzielonych w ww. dniach podpisane zostało przez p. X oraz opatrzone jego pieczęcią.
- Zgodnie z pkt 4 protokołu postępowania (DRUK ZP-PN) Zamawiający wskazał, że „*Oświadczenie określone w art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych **nie zostało złożone przez P. X z uwagi na zakończenie pełnienia funkcji Dyrektora instytucji zamawiającej przed terminem składania i otwarcia ofert.***”

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 5 (Kontrola uprzednia)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- p. X wykonywał czynności w przedmiotowym postępowaniu przed terminem składania i otwarcia ofert. W związku z tym, iż z istoty przesłanek wskazanych w art. 17 ust. 1 pkt 1-4 ustawy Pzp wynika, iż oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności stanowiących podstawę wyłączenia z postępowania może być złożone dopiero po ujawnieniu podmiotów ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego (wykonawców), co w przedmiotowym postępowaniu nastąpiło w dniu 30.06.2020 r. - tj. w dniu, w którym p. X nie pozostawał w stosunku pracy z Zamawiającym - zatem nie złożył oświadczenia, o którym mowa w art. 17 ust. 2 ustawy Pzp."*

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 5 (Kontrola uprzednia)

Ocena Prawna

- Czynnościami w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, do których odnosi się art. 17 ust. 1 i 2 ustawy Pzp, będą czynności dokonywane od momentu wszczęcia postępowania (które w przetargu nieograniczonym stanowi publikacja ogłoszenia o zamówieniu) do chwili udzielenia zamówienia publicznego (rozumianego jako podpisanie umowy w sprawie zamówienia publicznego).
- W konsekwencji obowiązek złożenia oświadczenia o istnieniu lub braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp, dotyczy osób, które brały udział w wykonywaniu czynności podejmowanych w ramach postępowania.
- obowiązek złożenia ww. oświadczenia aktualizuje się w następstwie takich czynności w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które to czynności pozwolą na zidentyfikowanie kręgu wykonawców ubiegających się o uzyskanie zamówienia publicznego. Dopiero bowiem identyfikacja wykonawców w postępowaniu pozwala na ustalenie istnienia określonych relacji między wykonawcami, a osobami działającymi w imieniu zamawiającego.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 5 (Kontrola uprzednia)

Ocena prawna:

- W tym miejscu należy zauważyć, iż obok czynności złożenia oferty za czynność, która ujawnia wykonawców w danym postępowaniu należy uznać wnoszenie pytań do treści SIWZ, w przypadku skorzystania przez wykonawców z tego uprawnienia.
- Następstwem wystąpienia pomiędzy osobą działającą w imieniu zamawiającego, a którymś z wykonawców zadających pytania do treści SIWZ okoliczności przewidzianych w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp jest obowiązek natychmiastowego wyłączenia się tej osoby z udziału w postępowaniu. Udzielenie odpowiedzi na pytania tego wykonawcy wywoływałby bowiem uzasadnione wątpliwości co do zachowania bezstronności i niekierowania się względami osobistymi w działaniu takiej osoby.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 5 (Kontrola uprzednia)

Ocena prawna:

- Czynnościami w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, do których odnosi się art. 17 ust. 1 i 2 ustawy Pzp, będą czynności dokonywane od momentu wszczęcia postępowania (które w przetargu nieograniczonym stanowi publikacja ogłoszenia o zamówieniu) **do chwili udzielenia zamówienia publicznego** (rozumianego jako podpisanie umowy w sprawie zamówienia publicznego). W konsekwencji obowiązek złożenia oświadczenia o istnieniu lub braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp, dotyczy osób, które brały udział w wykonywaniu czynności podejmowanych w ramach postępowania.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 5 (Kontrola uprzednia)

Ocena prawna:

- podpisanie (tj. zatwierdzenie) zmian treści SIWZ, stanowi czynność w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, zatem osoba ją wykonująca - Pan X zobligowany był do złożenia oświadczenia zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 5 (Kontrola uprzednia)

Z uchwały KIO:

- Jak trafnie zauważył Prezes Urzędu, **postępowanie o udzielenie zamówienia ma formalny charakter**, tj. stanowi uporządkowane czynności Zamawiającego, które mają swe źródło w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych.
- Jedną z zasad udzielania zamówienia publicznego jest zasada przejrzystości. Konieczność **złożenia oświadczenia, a więc wymagania formalne**, mają służyć zapewnieniu i wykazaniu zarówno przejrzystości postępowania, jak i bezstronności oraz obiektywizmu osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Złożenie oświadczenia przez osoby wykonujące czynności w postępowaniu stanowi dowód, że po stronie zamawiającego w postępowaniu nie brały udziału osoby pozostające w określonych relacjach z wykonawcą, co stanowi gwarancję przejrzystości postępowania, w tym gwarancję, że postępowanie zostało przeprowadzone w sposób bezstronny i rzetelny.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 6 (Kontrola uprzednia)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- Kierownikiem Zamawiającego w kontrolowanym postępowaniu był Pan X - Członek Zarządu, który w toku postępowania **dokonał zatwierdzenia zmian treści SIWZ nr 1-3, 11 oraz poświadczył swoim podpisem wezwanie do przystąpienia do postępowania odwoławczego z dnia 25.11.2021.** Do przekazanej dokumentacji nie załączono oświadczenia, o którym mowa w art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, dotyczącego ww. osoby.
- „P. X nie miał obiektywnie możliwości złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, ponieważ złożenie takiego oświadczenia jest możliwe po otwarciu ofert, a od tego dnia aż do zakończenia pełnienia funkcji członka zarządu (i pracy na rzecz Zamawiającego) p. X nie świadczył pracy (miał przerwę w świadczeniu usług do 24.10.2021 r. do 30.12.2021 r.).”

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 6 (Kontrola uprzednia)

Ocena prawna:

- podpisanie (tj. zatwierdzenie) zmian treści SIWZ oraz wezwania skierowanego do wykonawców, stanowi czynność w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, zatem osoba ją wykonująca - Pan X zobligowany był do złożenia oświadczenia zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp.
- Przyjęcie stanowiska zamawiającego o możliwości składania przedmiotowego oświadczenia jedynie po otwarciu ofert, stanowiłoby nieuprawnione zawężenie obowiązku wynikającego z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, który dotyczy czynności podejmowanych od momentu wszczęcia postępowania.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 7 (Kontrola doraźna)

naruszenie art. 17 ust. 2 ustawy Pzp poprzez niezłożenie przez p. A oświadczenia w formie pisemnej o braku lub istnieniu wszystkich okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp, pomimo wykonywania czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- p. A, wykonujący czynności kierownika zamawiającego w postępowaniu zgodnie z upoważnieniem przekazanym przez p. B złożył pismem datowanym na dzień 24 września 2018 r. jako „pracownik Zamawiającego mający bezpośredni lub pośredni wpływ na wynik postępowania” następujące oświadczenie:

*Uprzedzony o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia,
oświadczam, że:*

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

1. *nie pozostaję w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia oraz nie jestem związany z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia*
2. *przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia nie pozostawałem w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą i nie byłem członkiem organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;*
3. *nie pozostaję z żadnym wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do mojej bezstronności.*

Jednocześnie w dokumentacji postępowania **stwierdzono brak oświadczenia** p. A odnoszącego się do okoliczności, o których mowa **w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 5 ustawy Pzp.**

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 7 (Kontrola doraźna)

Ocena prawna:

- Analiza stanu faktycznego przeprowadzona w toku kontroli pozwoliła na stwierdzenie, że p. A B wykonywał czynności w postępowaniu, tym samym zasadne jest uznanie, iż ciążył na nich obowiązek złożenia oświadczenia, o którym mowa ww. przepisie, obejmującego wszystkie podstawy wyłączenia z postępowania, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp.
- Z ustaleń dokonanych przez Prezesa Urzędu, potwierdzonych w wyjaśnieniach Zamawiającego wynika, iż osoby te nie zrealizowały przedmiotowego obowiązku w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. **Złożenie kompletnych oświadczeń o braku istnienia okoliczności stanowiących podstawę do wyłączenia z postępowania już po zakończeniu danego postępowania i podpisaniu umowy nie może zostać uznane za czyniące zadość dyspozycji przepisu art. 17 ust. 2 ustawy Pzp.**

Kiedy składać oświadczenia z ust. 2 – art. 56 ust. 5 ustawy Pzp

Oświadczenie o istnieniu okoliczności, o których mowa
w ust. 2, składa się:

niewłocznie

po powzięciu wiadomości
o ich istnieniu

nie później niż przed zakończeniem
postępowania
o udzielenie zamówienia

w przypadku oświadczenia
o braku istnienia tych okoliczności

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 8 (Kontrola uprzednia)

Naruszenie art. 7 ust. 2 w zw. z art. 17 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie złożenia przez p. A oświadczenia o wyłączeniu się od udziału w czynnościach dokonywanych w postępowaniu w momencie ujawnienia się wykonawców poprzez zadawanie pytań do treści SIWZ.

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- kierownikiem zamawiającego był p. A. Zgodnie z pkt 4.A.1 protokołu postępowania, kierownik zamawiającego wykonywał czynności w postępowaniu i nie przekazał upoważnienia do ich wykonywania innym osobom.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 8 (Kontrola uprzednia)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- Po wszczęciu postępowania i po zapoznaniu się wykonawców z opisem przedmiotu zamówienia, do zamawiającego wpłynęły wnioski o wyjaśnienie treści SIWZ. Wnioski o wyjaśnienie SIWZ kierowały firmy: B, C, D.
- zamawiający dokonał zmiany SIWZ poprzez przedłużenie terminu składania i otwarcia ofert. W dokumentacji znajduje się kopia pisma w tej sprawie zawierająca podpis wraz z pieczętką kierownika zamawiającego – p. A oraz podpisy członków komisji przetargowej.
- W ramach odpowiedzi zamawiający dokonał wyjaśnienia treści SIWZ oraz zmiany pkt 4 i 11 SIWZ

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 4 ustawy Pzp

Przykład 8 (Kontrola uprzednia)

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 5.01.2017 r. Kierownik zamawiającego oraz członkowie komisji przetargowej złożyli oświadczenia określone w art. 17 ust. 2 ustawy Pzp po otwarciu ofert, w dniu 7.01.2017 r. Pan A oświadczył o zaistnieniu podstaw do wyłączenia z art. 17 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy Pzp.

Ocena prawna:

- obowiązek złożenia ww. oświadczenia aktualizuje się w następstwie takich czynności w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które to czynności pozwolą na zidentyfikowanie wykonawców ubiegających się o uzyskanie zamówienia publicznego. Dopiero bowiem identyfikacja wykonawców w postępowaniu pozwala na ustalenie istnienia określonych relacji między wykonawcami, a osobami działającymi w imieniu zamawiającego. Za czynności, które ujawniają wykonawcę w danym postępowaniu należy uznać wniesienie pytań do specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w przypadku skorzystania przez wykonawców z tego uprawnienia, jak również otwarcie złożonych ofert.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Kiedy składane są oświadczenia z ust. 3 – art. 56 ust. 6 ustawy Pzp

Oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności,
o których mowa w ust. 3,

składa się
przed rozpoczęciem wykonywania czynności

związanych z przeprowadzeniem postępowania
o udzielenie zamówienia.

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 6 ustawy Pzp

Przykład 9 (Kontrola uprzednia)

Naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy Pzp poprzez złożenie przez członków komisji przetargowej, p. X oraz p. Y, oświadczenia o braku istnienia okoliczności z art. 56 ust. 3 ustawy Pzp po rozpoczęciu wykonywania przez ww. osoby czynności związanych z przeprowadzaniem niniejszego postępowania o udzielenie zamówienia

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że:

- dwóch członków komisji przetargowej złożyło oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp, o braku istnienia okoliczności wskazanych w art. 56 ust. 3 ustawy Pzp, odpowiednio w dniu 18 września 2022 r. oraz 7 listopada 2022 r.
- z wyjaśnień zamawiającego tymczasem z wynika, iż p. X oraz p. Y rozpoczęły wykonywanie czynności związanych z przeprowadzaniem postępowania, **poprzez akceptację specyfikacji warunków zamówienia, w dniu 10 września 2022 r.**

Przykłady naruszeń stwierdzonych przez Prezesa UZP w zakresie art. 56 ust. 6 ustawy Pzp

Przykład 9 (Kontrola uprzednia)

Ocena prawna

- ww. członkowie komisji przetargowej, tj.: p. X oraz p. Y , złożyli oświadczenia o braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 3 ustawy Pzp, po rozpoczęciu wykonywania czynności związanych z przeprowadzaniem postępowania o udzielenie zamówienia.
- dokonanie ww. czynności po terminie wymaganym przepisami ustawy stanowi naruszenie przez zamawiającego art. 56 ust. 6 ustawy Pzp.
- naruszenie nie miało wpływu na wynik postępowania

Konsekwencje za brak wyłączenia, osoby podlegającej wyłączeniu – art. 56 ust. 7 ustawy Pzp

Czynności w postępowaniu o udzielenie
zamówienia podjęte przez osobę podlegającą
wyłączeniu
powtarza się,

z wyjątkiem otwarcia ofert oraz innych
czynności faktycznych niewpływających na
wynik postępowania.

Sankcje za brak lub nieprawdziwe oświadczenie

- Niezłożenie oświadczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 4 Pzp, stanowi czyn naruszający **dyscyplinę finansów publicznych** określony w art. 17 ust. 4 ustawy o odpowiedzialności.
- W przypadku zamówień realizowanych ze środków publicznych w ramach **projektów objętych współfinansowaniem UE** konsekwencje związane z brakiem złożenia powyższego oświadczenia skutkują nałożeniem korekty według **taryfikatora w stawce 100%**.
- Złożenie oświadczenia **niezgodnego z prawdą** podlega sankcji w postaci **odpowiedzialności karnej** za złożenie fałszywego zeznania na podstawie art. 233 § 1 Kk zagrożonej karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. 11.

Dziękuję za uwagę